

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

ALLES GENADE

Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben.
1 Corinthe 15:10a

De Kerk heeft haar Heere en Koning in de hemel. Daarom heeft de Kerk op aarde haar dienaren. Dat zijn geschenken van de Koning aan Zijn arme volk. Denkt daar niet gering over. Van die dienaren was Paulus er een. Hij was niet de enige, al is hij wel enig in zijn soort geweest. God heeft ze tot op de huidige dag. Wij mogen geloven het ook te mogen zijn, al kunnen wij in de schaduw van Paulus niet staan. Wat Paulus was, was hij uit genade. Daarin roemt hij. Dat willen wij ook doen:

ALLES GENADE:

1. zijn kindschap, 2. zijn apostelschap, 3. zijn arbeid, 4. zijn loon.

1. Paulus was vóór alle dingen een kind van God. Dat moet een dienaar zijn. Anders is hij op z'n best een huurling, een blinde leidman. Hij was geen kind van nature, doch een vrome vijand. Hij was in zonden ontvangen, in ongerechtigheid geboren. Hoe was zijn opvoeding, zijn leven! Hij was een duivelsjong, een briesende leeuw. Wie kon deze vijand keren? De Kerk beefde op zijn gerucht. Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Hij werd wederom geboren. Dat veranderde zijn gehele leven. De ziende werd blind, de blinde ziende! De vijand werd een vriend. Hij werd uit genade tot een kind van God aangenomen. Dat was geen vrucht van Paulus' werk, doch van Christus' werk. Die als Borg aan zijn ziel werd geopenbaard en verklaard, Galaten 1:16.

Ieder heeft zijn eigen geschiedenis. Ik ben begonnen net als Paulus, was in zonden ontvangen, in ongerechtigheid geboren. Ik ontving een godvrezende opvoeding, had indrukken van dood en eeuwigheid, doch moest bekeerd worden. Ik scheen vroom, maar was goddeloos. Daaraan werd ik ontdekt. Zo werd ik de grootste der zondaren. Ik lag door eigen schuld verloren. Het behaagde God echter Zijn Zoon aan mij te openbaren. Ik ging over van de duisternis in het licht. Dat is geen verdienste. We hebben de hel verdiend. Het is vrucht van Christus' werk, dat uit genade werd toegerekend.

Bent u een kind? In de weg van het wonder? Dat is voor een ieder nodig. Anders zijn we verloren. Als u het niet durft te zeggen, als de bewijzen niet zo klaar en duidelijk zijn als bij Paulus, waar gaat uw hart naar uit?

2. Zijn apostelschap. Dat was geen gevolg van zijn studie, al is hij daar wel dankbaar voor geweest. 1 Cor. 14:18. Hij was er toe verkoren, Gal. 1:15. Hij was een uitverkoren vat om Zijn naam te dragen voor de heidenen en de koningen en de kinderen Israëls, Hand. 9:15. Hij kreeg drie jaar privé onderwijs in Arabië, Gal. 1:16-18. Wat heeft het Paulus een gemak gegeven in de bediening van het apostelschap te weten, niet door een mens, maar door God geroepen te zijn.

Dat is nodig voor elke V.D.M. Het was in Gods raad bepaald, dat wij dominee zouden worden. Van moeders lijf zijn we daartoe af-

gezonderd. Dit is van achteren gezien groot. Van te voren konden wij het er niet mee doen. Een begeerte is te kort. Dat hebben alle kinderen Gods. Roeping was nodig. God deed dit, onwederstandelijk. Hij baande de weg naar Arabië d.w.z. Apeldoorn. Daar is veel geleerd, de roeping bevestigd. Op Gods tijd ben ik tot de volle bediening toegelaten. Het is enkel genade. Daarvan zingen we Ps 31:17.

3. Zijn arbeid. Paulus heeft zijn dagen niet in ledigheid doorgebracht. Hij heeft meer arbeid verricht dan alle anderen. Hij was reizend predikant. Overal bracht hij het evangelie van vrije genade. Alle mensenwerk (eigenegerechtigheid) was hem een gruwel. Zijn prediking was ontdekkend, met geen ander doel dan opdat een uitgekleden zondaar bekleed zou worden met de gerechtigheid van Christus. Hij predikte niet alleen, maar hij schreef ook. Denk aan al zijn brieven. Onder vreselijke omstandigheden, vijandschap van alle kanten, werkte hij door. Tot in de gevangenissen toe. Hij schaamde zich het evangelie van Jezus Christus niet. Bij dat alles zocht hij ongeriglijk te leven, ofschoon hij zich na ontvangen genade zijn bestaan bewust was. Zie Romeinen 7. Paulus wil geen lintje.

Wie kan zich in omstandigheden en arbeid vergelijken met deze grote in het koninkrijk Gods? Nochtans hebben we gearbeid, geschreven, door kwaad en goed gerucht zijn we heengegaan. We kwamen veel te kort. Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben.

4. Zijn loon. De arbeider is zijn loon waardig. Die steeds bij het altaar zijn, zullen met het altaar delen. Het geld werd door Paulus niet gezocht. De Heere was zijn loon. Daarop mocht hij zien. Hij kreeg vrucht op zijn arbeid. Het loon, de getrouwe dienstknechten toegezegd, is hem uitbetaald.

De Heere beloont nog Zijn knechten, niet uit verdienste, maar uit genade. Ook alle dienaars, die geen ambt bekleden. Hebt u daar kijk op? Is de Heere hier uw deel? Dan verkrijgt gij straks het zaligst lot en zult ge verlost van alles wandelen voor Gods aangezicht. Enkel genade!!

Het bovenstaande is een samenvatting van de gedachtenis-predikatie, die Ds. H.C. van der Ent ter gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum hield in de kerk van Katwijk aan Zee op zondag 23 oktober j.l. tijdens de morgen-dienst. Naar we vernamen ligt het in de bedoeling, dat deze preek in druk zal verschijnen.

B.

VAN DE REDAKTIE

1. Volgens de regel zou dit nummer er een moeten zijn van 4 pagina's. Er was echter nogal veel kopie door de bevestiging en intrede van Ds. Hamstra te Alphen aan den Rijn en het ambtsjubileum van Ds. Van der Ent te Katwijk aan Zee, dat we er goed aan meenden te doen dit nummer te laten bestaan uit 6 pagina's. Men moet er dan op rekenen, dat hierna twee nummers met 4 pagina's zullen komen.

2. Voor de school van Dundas en Hamilton ontving ik weer een gift van f 25,-. Daarvoor

VAN DE ADMINISTRATIE

Wie kan mij helpen aan de juiste adressen van: P. Noordzij Dorpsstraat 246 - Barendrecht, J. den Harder Westdijk 11 - Spakenburg, P.E. den Engelse Wilhelminastichting - Dordrecht, M.P. Hugt - Achterberg Gooierdijk 1 - Driebergen? Met de mededeling, van de P.T.T., ontving ik Bewaar het Pand retour.

Voorts werden wij verrast door een gift van f 100,- gevonden in de kollekte tijdens de intrede-dienst van Ds. Hamstra te A. a.d. R., en f 50,- van G. v.d. W. te E., met bijschrift: een gift voor dit levende Woord, terwijl aan overbetalingen nog werd ontvangen f 25,-. Voor dit alles onze dank.

6 Nieuwe abonnees mochten wij noteren, wat altijd bemoedigend is.

Nog steeds hebben niet allen voldaan, nadat zij een herinneringskaart ontvingen, om het abonnementsgeld over 1977 te betalen. Stel het nu niet langer uit, het jaar 1977 spoedt ten einde, aan u het antwoord.

Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn giro 704350.

v.d. L.

kon ik al mondeling bedanken. Nog regelmatig komen er giften binnen en dat doet ons goed. Zodra we weer iets horen over de vordering van de schoolbouw zullen we daar melding van maken.

3. De ideeën van Hal Lindsey hebben opgang gemaakt. Een lezer vroeg ons af of dat alles, naar de Schrift is. We menen te kunnen verwijzen naar het boek van Ds. Tj. Boersma: De Bijbel is geen puzzelboek, waarvan reeds de derde druk is verschenen. We hebben dit boek van Boersma niet gelezen, maar mogen ervan uitgaan dat hij tegenover de opvattingen van Lindsey een Schriftuurlijk geluid laat horen. Het boek is uitgegeven door J. Boersma b.v., Enschede, het telt 231 pagina's en kost f 17,50.

B.

Catechismus, leerboek van de orde des heils. Zondag 33.

Wij hebben aan de hand van zondag drieëndertig ons innerlijk leven te toetsen, omtrent het leerstuk van de waarachtige bekering. Want de mens die kerkelijk en godsdienstig leeft, en aan de wedergeboorte voorbij gaat, kent wellicht een uitwendige bekering, maar niet de waarachtige bekering des harten. Zodat dezulken bewust of onbewust leven bij de kracht van de algemene genade. Want deze zondag heeft zijn uitgangspunt in de wedergeboorte, door te spreken uit de afsterving van de oude en de opstanding van de nieuwe mens. En dat is in het innerlijk en geestelijk komen op de leerschool des geloofs door de inlijving in Christus. Het is een komen tot de onberouwelijke keus om voor de Heere te leven, zodat het wordt een boetvaardig wederkeren tot de Heere om met Hem te leren leven. Want dezulken kennen een innige gebondenheid aan de troon van Gods genade. En naarmate de waarachtige bekering des harten steeds meer diepgang bekomt, door de onderwijzingen en werkingen van de Heilige Geest, verkrijgen dezulken wasdom in het geestelijk leven. En dat omtrent de innerlijke beleving van de orde des heils. Wat niet alleen het kiezen betreft van het nieuwe leven der genade, maar ook het geestelijk kennen en beleven van de rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking. Want in al die gangen van het

geestelijk leven, kan de beleving van de waarachtige bekering niet gemist worden. En blijft men daarin achter, dan is dat een strelen van de oude mens, waardoor het nieuwe leven gedrukt wordt. Want het afsterven van de oude mens moet altijd en in alles de eerste plaats innemen. En al zegt men dan, niet verder geleid te zijn, dan is dat geen geldige verontschuldiging tegenover de Heere, maar een deken van zichzelf in zijn nalatigheid, in het doden van de leden die op de aarde zijn. Want het is de aard van het nieuwe leven te zoeken de dingen die Boven en eeuwig zijn, door de dierbare werkingen van de Heilige Geest. Maar ons godsdienstig en verdorven bestaan zint er op, met zo weinig mogelijk in de hemel te komen. En dat lijkt wel op een hemelzoeker, die er teleurgesteld mee uit zal komen, gelijk de dwaze maagden, die voor een gesloten deur kwamen te staan, want zij hadden geen zorg voor de olie in het vat des harten.

Het gaat dus om de waarachtige bekering des harten, want dat komt op uit het waarachtige werk der genade, waarin men dan beproefd wenst te worden door de Heere. Wat David dan ook deed bidden: "Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten, en zie of bij mij een schadelijke weg zij, en leidt mij op de eeuwige weg." En dat was de bede van Judas niet, wat hem deed stelen van het geld en tot welk een droevig einde dan ook, daar de beurs aan zijn zorg was toebetrouwd.

Op de vraag: Wat is de afsterving van de oude mens? wordt kort en zakelijk geantwoord: Het is een hartelijk leedwezen, dat wij God door onze zonden vertoornd hebben, en dezelfde hoe langer hoe meer haten en vlieden. En dat hartelijk leedwezen vloeit voort uit de innerlijke geloofsgemeenschap met Christus. Want Zijn ziel was in het dragen van de straf der zonde geheel bedroefd over de daad der zonde. Want Hij heeft dat kwaad met al de liefde van Zijn hart en leven beweend, zoals dat door Gods wet geëist werd. En uit die bron vloeit het hartelijk leedwezen dan ook voort, want Hij leeft met Zijn Geest en genade in het hart, tot diepe verontmoediging voor het aangezicht des Heeren. Waarom zij de zonden die Gode ontorend zijn hoe langer hoe meer gaan haten en vlieden. Want wee onzer zo wij met een zekere soepelheid tegenover de zonde komen te staan, zodat het zondigen dan slechts een kleinigheid wordt. Wat de mens dan van kwaad tot erger doet gaan, om er uiteindelijk in onder te gaan. Maar bij de wasdom van het geestelijke leven gaat men de zonde hoe langer hoe meer haten en vlieden. Wat Paulus deed jagen naar de volmaaktheid, waartoe hij door Christus Jezus gegrepen was, als kind der opstanding, tot het deelachtig worden van die volmaaktheid.

En zo is aan het afsterven van de oude mens, de opstanding van de nieuwe mens ten nauwste verbonden, want dat is niet van elkander te scheiden. Het afsterven van de oude mens heeft de opstanding van de nieuwe mens ten doel. Het is dan ook een hartelijke vreugde in God door Christus, en lust en liefde naar de wil van God in alle goede werken te leven. Want deze opstanding heeft zijn kracht in de opstanding van Christus.

"Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou." Zodat het mij duidelijk is geworden, dat ons van Godswege alle verwachting van de wet is afgesneden. Ja, zij is in de grond der zaak de kracht der zonde. Zij is dan ook de wortel van eigengerechtigheid, die de ongerechtigheid in de hand werkt. En daarvan is het nieuwe leven afkerig, zodat Paulus getuigt: "Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." In dat dierbare leven uit Hem en door Hem is de hartelijke vreugde in God door Christus. Waartoe Hij dan ook gezalfd is met vreugdeolie. Zodat deze vreugde van Boven komt. De blijdschap des Heeren, die is de sterkte van het geloof. Want het is wel het grootste wonder, dat de Heere blij is met Zijn volk in

Christus en dat zij uit kracht daarvan mogen genieten de innige vreugde in God door Christus. En dat is de vreugde in Zijn opzoekende en trekkende liefde, in Zijn vergevende en zorgende liefde. Want Hij is Zijn volk in Christus een God van volkomen zaligheid, om Hem daarin te verheerlijken. Ja, en zo wordt de Heere het hart steeds meer dierbaar en onmisbaar, om tot eer van Zijn naam te mogen leven en sterven. Zodat het hart er door vervuld wordt met lust en liefde naar de wil Gods in alle goede werken te leven. Want in het doen van de wil des Heeren is geen ruimte voor de zonde. Zijn wil te doen is dan als uw spijs en drank, de kracht om werkzaam te zijn in de dienst des Heeren, die toch is een zalige dienst.

Wij hebben om te volharden in het goede de wilskracht nodig, die alleen is in het doen van de wil des Heeren. Om zo in Zijn kracht het kruis te dragen en de strijd te strijden naar de vaste regel van de wil des Heeren. De Heere houdt ons op de leerschool des geloofs bezig in Zijn dienst, om ijverig te zijn in goede werken. Het is een volharden in de gehoorzaamheid van Christus, Die gezegd heeft: „Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook.”

Maar de bron van lust en liefde naar de wil Gods in alle goede werken te leven, is niet in ons. Gedurig weer komen we tot de ontdekking in onszelf geen moed, geen kracht, noch lust te hebben om daarin ijverig voort te gaan. En dat is van grote betekenis, daar niets erger is, dan overmoedig te zijn, want dat is hoogmoed. Het is een opgaan in eigen kracht en daarin wordt het steunpunt des geloofs gemist. Wat Paulus een welbehagen deed hebben in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil: „want als ik zwak ben dan ben ik machtig.” En dat is het levensgeheim van het kinderlijk leven des geloofs.

En nu wordt het ons in het antwoord van de laatste vraag duidelijk gemaakt, wat wij door het doen van goede werken te verstaan hebben. Waarmee in de eerste plaats alle godsdienstige werken van de mens, veroordeeld worden. Want alleen de werken die uit een waar geloof, naar de wet Gods, Hem ter eer geschieden, zijn goed en niet die op ons goedunken of op menseninzettingen gegrond zijn. En dat geloof heeft de wet des Heeren lief, zodat alles veroordeeld wordt, wat van deze regel afwijkt. Waarin dan de eer des Heeren bedoeld wordt. Maar zonder enige verdienstelijkheid daar het verderf der zonde in dat alles ons toch nog aankleeft. Zodat in al die werken wel vrede en blijdschap is voor ons gemoed, maar geen steunpunt voor ons hart. Want dat is alleen buiten ons in Jezus Christus. Het zijn vruchten van het werk der genade. „En zij zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis.” En dat goede is kenmerk en vrucht van Gods genade. Is dan ons hart en leven tot roem van Gods genade versierd met vruchten uit de wortel des geloofs en naar de regel van Gods wet, dan zal dit het hart vervullen met ootmoedige erkentelijkheid. Het roept als vanzelf tot de Heere: „O dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate van Zijn edele vruchten!” Want zij zijn uit Hem en door Hem en daarom komt Hem alleen de eer er van toe. Het is een gestalte des harten, die Gode verheerlijkend is en dierbaar voor het gemoed.

Soest.

R. Kok.

IN MEMORIAM Rev. J. Hamstra

2

Op 18 november 1954 werd Rev. J. Hamstra geordend en bevestigd door Ds. C. Smits, die als tekst had gekozen Jesaja 51:16. De tekst van de intrede van Ds. Hamstra was 2 Corinthhe 13:9, laatste gedeelte: En wij wensen ook dit, namelijk uw volmaking.

Dat was zijn verlangen voor de gemeente, dat zij volmaakt zou zijn in Christus. „Om te worden hersteld in de gunst van God” was zijn begeerte voor de onbekeerden in de gemeente. „Mijn dochter, zou ik u geen rust zoeken, dat het u welga?” Ruth 3:1. Hij was een getrouwe

verdediger van de waarheid en een machtig prediker. Hij legde er de nadruk op: „Gij moet wederomgeboren worden” en „Zoek Hem en leef”. Hij was gewoon te zeggen: Het bloed van Christus reinigt van alle zonden.

Hij besteedde er veel tijd aan om zich voor te bereiden voor zijn preken, als ook voor zijn catechisatielessen. Er zijn slechts twee preken in druk verschenen, maar Rev. Hamstra liet veel geschreven preken na, die naar we hopen van het nederlands in het engels zullen worden vertaald en in omloop zullen worden gebracht, met name zijn catechismuspreken.

Vele van zijn vroegere catechisanten zullen niet licht vergeten de catechisatielessen die hij in de oude Orkney Hall gaf, toen zij onderwezen werden vanuit de „Godelijke Waarheden” van Hellenbroek. Het was altijd een genoegen te luisteren naar het catechetisch onderwijs van Ds. Hamstra. Het was niet alleen onderwijs in de leer, maar hoe schoon kon hij wijzen op Christus en een heilige jaloersheid verwekken door uit de beleving te schilderen welk een heerlijke zegen het is het zaligmakend geloof te bezitten. Hij bracht altijd naar voren het onderscheid tussen zelfbevrijding en te worden verlost door een Ander. Het werd aan zijn leerlingen bijgebracht op een eenvoudige, verstaanbare en zeer praktische wijze.

Hij was altijd bereid om mensen in nood te helpen. Het uur was nooit te vroeg of te laat. Ds. Hamstra was in elk opzicht een geliefde herder en leraar. Onvermoeid was hij altijd bezig met het onderwijzen van de jeugd, het afleggen van huisbezoeken, en bovenal het prediken van het Woord van God.

In al zijn schrijven en spreken was een heilige begeerte om God te prijzen, de fontein van alle goed en de mens te vernederen voor de Koning der koningen. Hij was ten zegen door de woorden, die hij sprak. Er zijn vele getuigen daarvan. Hij was ten zegen door een voorbeeld te geven in zijn levenswandel, hoewel nog onvolmaakt.

Door zijn gebeden en worstelingen aan de troon der genade in de openbare eredienst, de bijzondere samenkomsten en de binnenkamer was Ds. Hamstra ten zegen. Hoeveel ernstige smeekbeden hij tot de hemel troon heeft opgezonden weet God alleen. Hoe vaak is hij geweest tot troost voor menig nedergebogene en bedroefde van hart.

Nu prijst hij de Heere eeuwig. Het is als in Psalm 72 : 20 staat: De gebeden van David, de zoon van Isai, hebben een einde. De vele diensten en grote liefde die hij aan de gemeente en de leden toonde heeft geleid tot veel liefde in en buiten de gemeente.

Moge God geven, dat alle gebeden, onderwijzingen, terechtwijzingen, waarschuwingen en ook de nodigheden om de Heere te dienen en de vermaningen om de zonde te vlieden en te haten, door Ds. Hamstra tot zijn hoorders gericht, niet tevergeefs waren. Mogen zij niet getuigen tegen een van zijn hoorders in de dag der dagen, maar mogen zij vruchten voortbrengen van bekering, nu of in later jaren. Gods knechten zullen nog spreken nadat zij gestorven zijn. Gods Woord zal niet ledig wederkeren: Het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende. Jesaja 55 : 11.

Gedurende 22 jaren heeft Rev. Hamstra in de gemeente van Dundas de waarheid gepredikt. De Heere heeft hem gebruikt als een instrument in Zijn hand. Het Woord werd gepredikt, aan zondaren werd geboodschapt de toekomstige toorn te ontvlieden. Gods volk werd onderwezen en getroost in het allerheiligst geloof en de wonderen van Gods genade hebben dat Woord toegepast aan de harten van zondaren.

In de vroege morgenuren van dinsdag 10 februari 1976 werd de geliefde pastor Rev. Hamstra in zijn 76e jaar thuisgeroepen en ontving hij de kroon der rechtvaardigheid uit de hand van zijn grote Zender, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, hem gaf, toen hij tot hem sprak: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouwe geweest, over veel zal ik u zetten, ga in, in de vreugde uws Heeren.

In zijn eigen ogen was Ds. Hamstra nooit meer dan een zondaar en een onnutte dienstknecht. Het was zijn verlangen om van de zonde te worden verlost. Zijn begeerte is nu vervuld: Dan zullen wij altijd met de Heere zijn. Op vrijdag 13 februari 1976 is zijn lichaam, gedragen door leden van de kerkeraad, naar zijn laatste rustplaats gebracht. De familieleden en de gemeente, met vele vrienden dienaar van andere gemeenten waren gekomen om de laatste eer aan hun vader, leraar, vriend en mededienaar te bewijzen.

De begrafenis werd geleid door Rev. G. Hamstra, de jongste zoon van Ds. J. Hamstra, de tegenwoordige dienaar van onze gemeente, die als tekst nam 1 Thessalonicensen 4:13, 14.

Hiermee eindigt het In Memoriam van Mr. M. de Graaf. Uit dit artikel blijkt duidelijk hoeveel waardering hij en vele anderen voor deze overleden dienaar des Woords hebben gehad. Dat doet goed. Er zou uiteraard meer uit het leven van deze begenadigde dienaar te vertellen zijn geweest. Wanneer een meeromvattend verhaal omtrent zijn leven beschikbaar zou zijn of komen, willen we daarvoor graag een plaats inruimen in ons blad.

Inmiddels is Ds. G. Hamstra naar Alphen aan den Rijn vertrokken en is de gemeente van Dundas vacant geworden. Moge de Heere die gemeente en de familie Hamstra, die groten-deels daar woonachtig is, in Zijn rijke gunst gedenken.

B.

BEVESTIGING VAN DS. G. HAMSTRA te ALPHEN AAN DEN RIJN

Het was dinsdag 25 oktober j.l. voor de gemeente van Alphen aan den Rijn wel een bijzondere dag. Zij was 3 1/2 jaar vacant. Tevoren had Ds. P. Sneep haar enkele jaren mogen dienen. Zijn arbeid is nog niet vergeten. Hij vertrok naar Driebergen en is inmiddels al ruim een jaar geleden de eeuwige rust ingegaan. Hij had zijn werk op aarde volbracht en mocht het loon van een getrouwe dienst-knecht ontvangen.

Het werk in Gods koninkrijk blijft echter doorgaan tot aan het einde der dagen. De Heere roept nog zondaren uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Hij wil Zijn volk nog leiden op de weg des levens. Hij roept nog arbeiders in Zijn dienst. Hij geeft hun een plaats naar Zijn welbehagen.

Dat hebben we ook nu weer kunnen zien. Alphen heeft opnieuw een dienaar uit de hand des Heeren mogen ontvangen. En dat wel op een wonderlijke wijze. Ds. Hamstra was predikant van de Free Reformed Church te Dundas. Hij was hier geheel onbekend. Van het voorjaar bracht hij enkele weken in ons land, door. Hij preekte in het noorden van het land en bracht verder o.a. ook een zondag in Alphen door. Hij ging terug naar Dundas. De gemeente van Alphen kon hem niet vergeten en bracht met eenparige stem een beroep op hem uit. Wat de gemeente niet had durven hopen gebeurde. Ds. Hamstra nam het beroep aan. Dat was uiteraard voor de gemeente Dundas een grote teleurstelling. We kunnen ons dat enigszins voorstellen. Die gemeente had haar dienaar graag nog lang willen houden. Maar Ds. Hamstra is ervan overtuigd in de weg des Heeren te zijn en dan moet het ook Dundas gaan als de mannen van wie we lezen in Handelingen 21:14: En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.

Op bovengenoemde dag had de bevestiging en intrede plaats.

De bevestigingsdienst begon om 3 uur n.m. Deze werd geleid door de consulent Ds. H.C. van der Ent en gehouden in het eigen kerkgebouw.

De bevestiger liet na votum en zegen zingen Ps 25:4. Hij las Johannes 1:19-34. Zijn tekst was vs 29a: Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komende. Na het gebed zongen we Ps 147:1 en 2. Onder het zingen werd er een collecte gehouden.

In een afzonderlijk artikel kunnen onze lezers een samenvatting vinden van de preek, die Ds. Van der Ent na het zingen gehouden

heeft. Doordat zijn medewerking waren we in staat om deze samenvatting een plaats te geven in ons blad. Daarin komen de hoofdzaken van de preek duidelijk naar voren.

Aan het einde van zijn preek richtte Ds. Van der Ent zich nog even persoonlijk tot Ds. Hamstra. Het is ook diens roeping Jezus voor ogen te schilderen. Als je het met je hart moogt doen, dan schiet er van de prediker niets over. Dan is het: Jezus alleen. Aldus de bevestiger.

Hierna zingen we Ps. 45:1.

Ds. Van der Ent leest het formulier voor de bevestiging en stelt de vragen, die met een duidelijk: ja ik van ganser harte worden beantwoord. Na de bevestigings-formule zingen we vs 3 van de Morgenzang. Daarna komt het slot van het formulier.

Ds. Van der Ent roept Ds. Hamstra en de zijnen een hartelijk welkom toe, dat hij veel Jezus tot zich mag zien komen. Dan kan hij veel van Jezus vertellen. Het kan ook zijn dat je met je verstand begint en in de Geest eindigt.

Na het dankgebed zingen we Ps 146:1. Ds. Van der Ent spreekt de zegen uit. De schare verlaat het kerkgebouw, dat bijna geheel bezet was. Het was een goede ure geweest.

Er waren nogal wat mensen van buiten de gemeente, die graag deze dag in Alphen wilden zijn. Sommigen gingen met familie of vrienden mee. Anderen kwamen samen in het verenigingsgebouw achter de kerk. Daar werd gezorgd voor koffie en thee en voor een broodmaaltijd. Daarbij had ouderling Oppe-laar de leiding.

We ontmoetten er vrienden en maakten kennis met anderen, die we niet eerder ontmoet hadden. We spraken nog even met Mrs. Veenstra, die we ook in Canada hadden ontmoet, in Vineland en Norwich. Zij was bij het afscheid in Dundas tegenwoordig geweest. Er waren vrienden uit Doetinchem, die familie in Dundas hebben. Zo'n paar uur zijn gauw voorbij. Het werd tijd om een plaats te zoeken in de Gereformeerde Salvator-kerk die voor deze gelegenheid beschikbaar was gesteld.

B.

SAMENVATTING BEVESTIGINGSPREEK

Ds. G. Hamstra

In de tekst gaat het over Johannes de doper. Johannes betekent: Jehova is genadig. Dit is toepasselijk op de gemeente Alphen. Besef dat goed! U krijgt een dominee. Dat is niet verdiend. Het is genade. Wij kennen hem enigszins. Zijn spraak maakte hem openbaar op de classis. Het is ons een vreugde hem voor u in te leiden. Straks zal hij u als uw dominee voorgaan. Hij moet dan Jezus prediken, de enige Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid. Om dit te kunnen doen, moet men zelf eerst Jezus hebben gezien. Daarvan spreekt de tekst: Johannes die Jezus zag: 1. waar, 2. wanneer, 3. hoe en 4. waartoe.

1. waar. Johannes was voorloper, geen voor-de-voeten-loper. Die zijn er ook, veel zelfs. Zij preken zo, dat er voor Jezus nooit plaats komt in het leven van een zondaar. Zij spreken zachte woorden, jagen de zielen naar de bloemhoven, spreken van vrede, vrede! enz. Men zet de mensen op valse gronden. Dat is vreselijk. Zo moet het niet. Zo mag het niet. Zo deed Johannes het ook niet. Hij was geen man met zachte klederen. Hij trad op in de geest en de kracht van Elia! Waar? Niet in Jeruzalem. Niet in de tempel. Doch in de woestijn. Dat is typerend. Buiten het paradijs. Daar heerst de dood. Daar huizen slangen en wilde dieren. Dat is geen aantrekkelijke plaats.

De woestijn is beeld van Israël. Zo is het ook door Johannes gezien, zie Lc 3:7. Hij noemt de scharen addereengebroedsels. Het is familie van de slang, dat is de duivel. Johannes stond daar van nature niet. Hij was van huis uit van gelijke beweging als alle anderen. Hij had zelfkennis. Daarom sprak hij: mij is nodig van U gedoot te worden. Dáár heeft Johannes Jezus gezien. Dat is een wonder! Hierin komt openbaar peilloze liefde van een Drieënig God: de Vader, Die zond, de Zoon, Die kwam

en de Heilige Geest, Die leidde.

De woestijn is ook in Alphen. Van de gemeente is geen verwachting. Daar huist van alles. Alleen hij die geestelijk naast de werkelijkheid leeft kan dit tegenspreken. Want een ieder die ontdekt wordt, met de dominee inclusie, leert het eigen hart als een woestijn kennen. Met zaden van alle boosheid, een onzalige fontein, een kooi vol onrein gevogelte. Kent gij u zo? Dan zal het prediker en luisteraar een wonder zijn, dat Jezus zich dáár wil laten zien. Hij wandelt in het gewaad van de Heilige Schrift. Ontdekt u daarin de liefde van een Drieënig God? Dan stijgt uw verwondering ten top.

2. wanneer. Des anderen daags. Johannes de evangelist deelt het optreden van Johannes de doper kort mede. Tussen de verzen 28 en 29 ligt de verzoeking in de woestijn. Want Jezus was al gedoopt, vs. 32 en 33, vergel. met Me 1:12-13. Johannes zelf had Jezus al eerder gezien. Hij kende Hem met een zuivere geloofskennis. Dit is nog nodig voor ieder prediker. Zonder Hem te kennen kan men Hem niet recht verkondigen. Johannes zag Hem tot zich komen, toen hij bezig was met zijn ontdekkende prediking. De zonden werden aangewezen, generaal en particulier. De wonden werden blootgelegd. Johannes kon de ontdekten niet helpen. Hij kon ook zichzelf niet genezen. Hij was de Christus niet. En Die zag hij nu tot zich komen. Voor hem en voor elk door schuldbesef getroffen en verslagen zondaar.

Wat een wonder voor een dienaar, als hij bezig is met zijn werk: preken, ontdekken, de schuld blootleggen (wat ook hem persoonlijk raakt) en hij ziet dan Jezus tot zich komen. Men komt dan in zijn onwaardigheid terecht. Men gaat dan buigen in het stof. Het hart van de prediker wordt verbroken, vernederd en vertederd als hij Jezus tot zich ziet komen. Men leert dan verstaan: Heere, ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak zoudt inkomen. Hoe komt dat?

3. hoe. Johannes zag Jezus anders dan als de zoon van Jozef. Velen zagen Hem zo, meer niet. Johannes zag Hem als de Zoon van God, in hoogheid, in vernedering, in Borgtocht. Hij had Zich in de doop ten dode gepresenteerd. Hij had des Vaders stem gehoord. Johannes heeft veel gezien in Jezus en daarvan getuigd, meer dan ons is opgetekend, vgl. Joh.10:41.

Zie ook Matth.11:11: de minste in het koninkrijk der hemelen is meerder dan hij. De Nieuw-Testamentische dienaar mag nog meer zien. Hij leeft onder nadere openbaring, het lijden en sterven, het volbrachte Borgwerk van Christus. Als men als dienaar verwaardigd mag worden om Jezus tot zich te zien komen, komt men niet op Hem uitgekeken. Alles wat aan Hem is, is gans begerlijk. Hij is de Schoonste van alle mensenkinderen.

4. waartoe. Opdat hij van Hem getuigen zou, persoonlijk en ambtelijk. Niet van zichzelf. Hoe dichtter Jezus Johannes naderde, hoe meer Johannes in de schaduw kwam. Hij moet wassen, ik minder worden. Het werd Jezus alleen.

Elke prediker die Jezus ziet, spreekt niet over zichzelf, stelt zichzelf niet in het middelpunt, doch wijst van zichzelf af. Hij wijst naar Jezus heen, Jezus Christus en Die gekruist. Dan valt de prediker weg. Zalig als men zo weg mag vallen, om de Heere Jezus alleen de eer te geven.

Dank zij de medewerking van Ds. Van der Ent kunnen we bovenstaande samenvatting geven van de preek, die hij hield ter bevestiging van Ds. Hamstra te Alphen aan den Rijn.

B.

INTREDE VAN DS. G. HAMSTRA TE ALPHEN AAN DEN RIJN

Bij de intrede van Ds. Hamstra op 25 oktober j.l. was het ruime kerkgebouw van de Gereformeerde Kerken geheel bezet. Zelfs de galerij moest in gebruik genomen worden. Het eigen kerkgebouw zou veel te klein zijn geweest. We willen geen opsomming geven van predi-

kanten, en anderen die we zagen. We willen een uitzondering maken voor de predikanten N. de Jong en C. Smits. Ds. Hamstra is afkomstig uit Veenwouden. Zijn vader is daar jarenlang ouderling geweest. In die dagen kwamen daar in de week verschillende predikanten het Woord bedienen. Het was een klein kerkje, waarin zij moesten voorgaan, maar er was altijd zoveel belangstelling, dat niet alle mensen in het gebouw zelf een plaats konden vinden. Dan bleef men buiten staan luisteren. Dat was voor die gemeente een gezegende tijd. Toen was Ds. Hamstra nog een jongen, maar hij weet zich dat nog goed te herinneren. Genoemde predikanten zijn de enige die van die tijd weten te spreken. De andere zijn al de rust ingegaan.

De dienst begon des avonds om half acht. Ds. Hamstra sprak votum en gebed uit, liet zingen Ps. 123:1 en las Psalm 84. Hierna zongen we Ps 87:1,3 en 4. Ds. Hamstra ging voor in gebed. We zongen Ps. 122:2 en 3. Tijdens het zingen werd er gecollecteerd.

De tekst was Johannes 1:29b: en zeide: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. Dat sloot geheel aan bij de tekst van de bevestiger.

We verwijzen naar de samenvatting van de intree-preek, die als een afzonderlijk artikel hierna is opgenomen.

Na het amen aan het einde van de preek zingen we Ps 116:1,2 en 3.

Ds. Hamstra spreekt eerst de gemeente toe. Hij wekt op veel te mediteren en te bidden, dat het duidelijk mag worden voor eigen leven de noodzaak te kennen van dat Lam, ook de gepastheid en Zijn beminnelijkheid. Hij hoopt ook, dat er veel gebed voor hem mag zijn. De een plant, de ander maakt nat, maar God is het die de wasdom geeft. Hij spreekt verder hartelijke woorden tot de kerkeraad, de bevestiger en anderen.

Daarna spreekt Ds. Van der Ent Ds. Hamstra toe. Hij doet dit als consulent, als bevestiger, vertegenwoordiger van de classis en ook als „hulppredikant” van Alphen. Het zijn hartelijke woorden van welkom, die hij tot Ds. Hamstra richt, als het ware rechtstreeks uit het hart. Hij wenst hem toe, te mogen prediken, dat we alleen zalig worden op Jezus kosten. Het stemt hem tot blijdschap dit iedere keer weer te mogen zeggen.

Zelf spraken we namens de vrienden, ook die er in andere kerken zijn. Ruim 12 jaar geleden heeft hij kennis gemaakt met de vader van Ds. Hamstra en diens gemeente Dundas. In de volgende jaren heeft hij hem steeds weer ontmoet en in Dundas gepreekt en dat telkens weer met veel blijdschap. Later heeft hij kennis gemaakt met de opvolger van zijn vader in Dundas, de tegenwoordige predikant van Alphen. Hij had nooit kunnen denken hem nog eens hier te zullen ontmoeten en verwelkomen. Maar Gods gedachten zijn niet onze gedachten en Zijn wegen niet onze wegen. We kunnen ons voorstellen het gemis voor Dundas, maar anderzijds zijn we met Alphen verblijd. Later is het beter te verstaan waartoe. De Heere geve te prediken: Hij moet wassen, ik minder worden.

Wethouder Van Leeuwen roept Ds. Hamstra een hartelijk welkom toe en wenst Alphen geluk met het feit, dat de gemeente nu weer een eigen herder en leraar heeft. Hij richt zich nog tot ouderling Van der Lee apart en feliciteert hem met de komst van Ds. Hamstra „in uw gemeente”.

Daarna is het woord aan ouderling Van der Lee. Gods wegen zijn ondoorgrondelijk. Hij wijst op de kennismaking in april j.l. Het is uw begeerte om de Christus der Schriften te mogen prediken. Dat we met elkaar in liefde mogen samenwerken om het welzijn van de gemeente te zoeken. Hij heet ook mevr. Hamstra van harte welkom. We moeten niets van elkaar verwachten. Het gaat om de Gever van de gaven. Toen Ds. Hamstra op 12 augustus j.l. telefonisch mededeelde, dat hij het beroep had aangenomen, was hij sprakeloos. Het is een wonder in onze ogen. We hebben het als gemeente niet verdiend. Hij wijst op Jesaja 30:20b: uw ogen zullen uw leraars zien. Dat was een belofte in een bange tijd.

Hij laat staande toezingen Ps 119:9, naar de gelegenheid even gewijzigd. Daarna spreekt ouderling Van der Lee Ds. Van der Ent nog op een hartelijke wijze toe. Deze heeft in vacante tijden heel veel voor Alphen gedaan. Dan is het woord aan Ds. Hamstra om kort de sprekers te bedanken. Hij gaat voor in dankgebed, laat zingen Ps 119:10 en legt voor de eerste maal als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

De honderden, die deze dienst bijwoonden, verlieten het kerkgebouw. Velen waren onder de indruk van de weldadigheden des Heeren.

Vele bezoekers van buiten maakten nog van de gelegenheid gebruik om een kop koffie te drinken in een van de benedenzalen. Er werd nog wat nagepraat. Vele handen werden geschud. We spraken nog een echtpaar, dat pas in Canada was geweest en bij het afscheid van Ds. Hamstra in Dundas was geweest. Daar waren ook kinderen en kleinkinderen van ons geweest. Hij had een hunner, een schoonzoon uit Norwich, nog gesproken. Door wat onze kinderen schreven hebben we wel begrepen, dat het een goede avond is geweest. We hebben niet voldoende gegevens om een verslag in ons blad op te nemen, hoewel we dat graag hadden willen doen, omdat we ook in Dundas getrouwe lezers van ons blad hebben. Wel schreef een der kinderen: Ds. Hamstra heeft zich wel vrijgemaakt van Dundas.

Precies twaalf uur in de nacht kwamen we thuis. Het was een goede dag geweest, waarin de Heere betoond had, dat Hij aan Zijn erfdeel gedenkt. We hopen van harte dat ook Dundas dat nog mag ervaren en zien.

B.

SAMENVATTING INTREE-PREEK Ds. G. HAMSTRA

Hier volgt een samenvatting van de preek, die Ds. Hamstra hield over Johannes 1:29b:

Niets en niemand heeft enige betekenis, vergeleken bij de waarde van het Lam Gods. Als we een blik mogen slaan op Hem, dan zeggen we: Hij is alles en wij zijn niets. In Adam hebben we de Heere de rug toegekeerd en daarom verkeren we in diepe ellende. Als onze ogen opengaan zien we de afstand tussen God en onze ziel. Die afstand moet worden weggenomen. Dat kunnen we zelf niet. Daar moet de Heere aan te pas komen en wel door de Heere Jezus Christus. Dan wordt de begeerte Hem te kennen, voor Hem te buigen, Hem te leven, in Zijn liefde te mogen delen, een liefde die boven alle liefde uitgaat.

Johannes heeft Hem verkondigd. Hij was voorloper. Hij moest Hem inleiden in Zijn werk. Het getuigen van Hem was een profetisch getuigen. Johannes heeft Hem uitgesteld. Dat heeft hij gedaan op grond van een openbaring. Hij kende Hem wel naar de menselijke natuur, wist wel, dat Hij zonder zonde was, maar hij kende Hem niet als Middelaar. Dat moest aan hem worden geopenbaard. Hij zag de Heilige Geest in de gedaante van een duif op Hem neerdalen en hij hoorde een stem uit de hemel. Zo kende hij Hem tevoren niet. Daarvoor had hij een openbaring nodig. Die hebben wij ook nodig. Hij heeft ons Zijn Woord gegeven. De Bijbel is een goddelijk boek. Op die basis moet de Christus der Schriften gepredikt worden.

Scriptura Sola. Alles moet op Gods Woord grond zijn. Maar ook: scriptura tota: dat is de basis van de prediking van Christus Jezus, de volle Raad Gods. Dus niet alleen over Christus. De mens was geschapen in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, maar we hebben in Adam de zijde van de vorst der duisternis verkozen. Er zijn er die zeggen: we hebben met de val niets te maken, die is al 6000 jaar geleden. Maar als men de eerste Adam verwierpt, hoe kan men dan tot Christus komen, de tweede Adam, Die al 2000 jaar geleden aan het kruis stierf?

We mogen niets aan de Schrift toevoegen. Wel hebben we de Heilige Geest nodig. We moeten voor Gods Woord leren buigen. We gaan steeds meer verstaan blind te zijn, afhankelijk van het licht van Gods Geest.

Zie het Lam Gods. Nu is Hij eindelijk gekomen, naar Wien alle verslagen Israëlieten hebben uitgezien. Er is geen groter wonder dan het Lam Gods. Het gaat er om wie Hij is: de Persoon en wat Hij deed: Zijn werk.

Bij de mensen van de vrije wil heeft men het meer over het werk dan over de Persoon. De zaligheid ligt allereerst in de Persoon. Spreker werkt dat verder uit. In de Persoon rust de zondaar. Hij heeft alles volbracht. Hij is het Lam Gods. Dat ziet op het profetische woord: Hij is de Beloofde. De Vader is de Bron van alle zaligheid. De Vader geeft de Zoon en zendt Hem. Hij voldoet aan de rechten van de Vader.

Het Lam spreekt van de onschuld. Hij moest onschuldig zijn, vlekkeloos, heilig in het oog van de Rechter van hemel en aarde. Hij droeg de zonde en ging de dood in. Hij was bereidwillig. Dat is nooit te bevatten. We kunnen Hem nooit beschuldigen, dat Hij niet kan, niet wil zaligmaken. Hij is bekwaam. De liefde van het Lam kunnen we niet bevatten. Het is liefde voor schuldigen, dwazen, vijanden.

Was het anders dan zou er geen hoop voor de mens zijn. Maar nu kan het door Gods welbehagen.

Hij heeft de zonde der wereld weggenomen. Dat was Zijn werk.

In de hof van Eden is Adam van God afgefallen. Wij hebben vrij- en moedwillig God de rug toegekeerd. Als we die val niet leren verstaan, kunnen we niets verstaan van al het slechte dat op aarde gebeurt. We zijn in Adam van God afgefallen. Daar wordt weinig meer over gesproken, maar hierbij zijn wij betrokken. Dat is een vreselijk iets. Als we aan de val worden ontdekt komen we die overal in de Schrift tegen. We liggen onder Gods toorn en misnoegen. Het is erg als we dat niet zien. In de val ligt de wortel van alle kwaad.

Het Lam Gods is gekomen om de zonde te verzoenen. Voor ons is het onmogelijk om de zonde weg te nemen. Daar willen we niet aan. Toch is dat de werkelijkheid. We zijn onmachtig, verloren. Als die onmacht niet gepreekt wordt, komt de mens Zijn kwaal niet te kennen. Dan komt er geen plaats voor de Borg.

Er zijn mensen, die dagelijks geplaagd worden met hun onmacht. Die willen er wel van horen, dat ze onmachtig zijn. Die hebben een ander Redmiddel nodig. Er is een almachtig Zaligmaker. Voor het Lam Gods zijn er geen onmogelijkheden. Hij wordt begeerd door verlorenen. Dan wordt vrije gunst zo groot. Niemand kan de zondemacht wegnemen. Men kan wel de schuld vermeederen. Dan te horen van Hem, Die het wel kan: koning Jezus, dat geeft hoop voor een arm zondaar. Die hoort graag van koning Jezus.

Hij is bekwaam om de zonde van de wereld weg te nemen. Dat heeft Hij gedaan door de zonde op Zich te nemen. Er is geen groter last dan de last der zonde. Denken we er ook wel aan, wat het Hem gekost heeft? Als we het zien, dat we Hem aan het kruis genageld hebben, is er een droefheid die onze hele ziel doorstroomt. Zo heeft Hij het recht Gods vervuld. Dat moest geschieden. Door Gods genade leren wij buigen voor dat recht. Christus heeft aan het recht voldaan. Hij heeft het meest geleden onder de vloek. Dat heeft Hij gedaan, opdat liefde des Vaders op Zijn volk zou rusten, om een arm en ellendig volk aan Zijn boezem te drukken.

Het Borgwerk van Christus is volkomen. Niet alleen de zaligheid door Hem mogelijk, maar Hij is de zaligheid. In Hem is het Leven. Hij is onze Gerechtigheid. Er ligt alles in Hem voor een arm zondaar. Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Hij komt in de harten waar nood is. Er is niets rijker dan wanneer Hij tot ons komt.

Hoe zit het met onbekeerde mensen, die een hard hart hebben? Het is ook het werk van Christus om door Zijn Geest harten te verbreken. Bidt dan maar: verbreek ook mijn hart. Hem is alle macht gegeven. Omdat het vrije gunst is, kan het.

Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.

Beminlijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,

Gaat al het schoon der mensen ver te boven.

Amen.

Tot zover de samenvatting.

B.

JUBILEUM Ds. H.C. VAN DER ENT

Het was de vorige maand 25 jaar geleden, dat Ds. Van der Ent in het huwelijk trad en ook, dat hij te Werkendam bevestigd werd in het ambt van dienaar des Woords.

Hij heeft op zondag 23 oktober j.l. een gedachtenispreek gehouden in zijn gemeente Katwijk aan Zee. Een samenvatting daarvan vindt men op de voorpagina van dit nummer van ons blad.

Op vrijdag 28 oktober j.l. was er gelegenheid om Ds. Van der Ent, zijn echtgenote en hun kinderen geluk te wensen. Velen hebben daar gebruik van gemaakt. 's Middags was er van 3 tot 5 uur receptie. Toen toonden zo ongeveer tweehonderd mensen hun belangstelling. Van 7 tot 9 uur des avonds was er weer gelegenheid om te komen feliciteren. Toen was het overstelpend druk in de nieuwe, ruime vergaderzaal. Velen moesten na hun felicitatie de toevlucht zoeken in consistorie of kerk. Volgens een schatting van bevoegde zijde kwamen er samen wel zo'n 750 mensen gelukwensen. Onder de belangstellenden waren vele predikanten en ook velen uit de gemeenten, die Ds. Van der Ent vroeger heeft gediend. En ook leden van de kerkeraad van Dordrecht-centrum, de toekomstige gemeente van Ds. Van der Ent.

Er werden verschillende toespraken gehouden. We noemen daarvan allereerst de toespraak van br. J. de Jager, voorzitter van het jubileumcomité, ondanks zijn hoge leeftijd nog altijd een fris spreker. Hij bood op de hem eigene wijze de opbrengst van de jubileum-actie aan, een cheque tot een belangrijk bedrag. Hij liet zingen Ps. 33:11. De tweede voorzitter van de kerkeraad, br. A. de Vreugd, bood namens de kerkeraad aan de jubilaris de gebruikelijke gratificatie aan, met veel dank voor al het werk in de gemeente verricht en onder toewensing van de zegen des Heeren. Dan zijn nog te noemen de verenigingen en de zondagsscholen, die de gemeente rijk is, en de vrienden en bekenden die hun gelukwensen gepaard deden gaan met de aanbidding van een geschenk.

De vrienden van „Bewaar het Pand”, lieten natuurlijk geen verstek gaan. Namens de commissie en onze lezers hebben we enige waarderende woorden gesproken en onder couvert een blijk van waardering aangeboden. Er heerste een heel goede sfeer. Het was er echt gezellig. We ontmoetten er vele vrienden. Het was te merken, dat het ook de familie Van der Ent goed deed op deze wijze onthaald te worden. Dat liet Ds. Van der Ent ook wel blijken. Hij sprak aan het einde een woord van dank. Een lid van de jubileum-commissie verstrekte ons enige gegevens voor dit verslag. Hij schrijft nog: Aan het einde van de dag mochten allen terugzien op een dag van vriendschap, blijdschap en dankbaarheid, waarbij het pijnlijke gevoel door het komende vertrek van Ds. Van der Ent en zijn gezin naar Dordrecht-C. steeds scherper werd. Vast staat echter, dat de Heere, Die 25 jaar Ds. de kracht heeft gegeven voor zijn arbeid, onveranderlijk en eeuwig trouw is, waar Ds. Van der Ent en zijn gezin in Dordrecht en wij als achterblijvende gemeente ons vertrouwen op mogen vestigen. En wie op God vertrouwt zal niet beschaamd worden.

In de kerkelijke pers is ook aandacht aan het ambtsjubileum van onze vriend en medewerker besteed. Er werd zeer waarderend over hem gesproken. Dat doet ook ons als medecommissieleden van „Bewaar het Pand”, goed. Daarom willen we hieronder vermelden wat „De Wekker” en „het Haags Kerkblad” over hem schreven.

In „De Wekker” van 14 oktober j.l. lezen we het volgende:

Ds. H.C.v.d. Ent in het zilver.

De pastor van Katwijk aan Zee herdenkt vrijdag 21 oktober dat hij 25 jaar geleden in het ambt werd bevestigd. De jubilaris, die lang van gestalte is - meer dan 2 m. en daarom in militaire dienst tot bijzondere taken uitgekozen -

werft 4 oktober te Barendrecht (in het artikel in „De Wekker”, staat ten onrecht: Dordrecht B.) geboren.

Na volbrachte studie aan de Theologische Hogeschool te Apeldoorn werd hij op 34 jarige leeftijd predikant. Op 21 oktober 1952 werd hij bevestigd te Werkendam door de vroegere predikant van Barendrecht, Ds. P.v.d. Bijl, sindsdien overgegaan naar de Geref. Gemeente. De bevestigingstekst was Jesaja 6:8b; Ds. V.d. Ent deed intrede met Colossenzen 4:2-4. Van Werkendam vertrok hij naar Rotterdam, waar hij drie en een half jaar de gemeente diende. Hij vertrok daarna weer naar het platteland en werd 14 december 1961 predikant te Middelharnis. Vier jaar later verbond hij zich aan Katwijk aan Zee, welke gemeente hij bijna 12 jaar heeft gediend. Hij heeft een beroep aangenomen naar Dordrecht-C. Ds. V.d. Ent staat bekend niet alleen om zijn robuuste figuur, maar niet minder door zijn eerlijke manier van omgang recht op de man af; hij is zendingsdeputaat en was voorheen polderdeputaat. Hij verzorgt reeds vele jaren in het blad „Bewaar het Pand” de jeugdrubriek.

Helaas is Ds. V.d. Ent reeds vijf weken ziek en heeft hij niet gepreikt. Hopelijk kan hij zondag 23 oktober een gedachtenispreek houden. Tot zover „De Wekker”. Inderdaad, Ds. Van der Ent is ziek geweest, maar hij mocht al weer enkele weken geleden zijn arbeid weer voortzetten, al moet hij zichzelf nog wel wat inacht nemen. Wat vooral voor een stoere werker niet altijd meevalt. In het Haags Kerkblad van 14 oktober j.l. schrijft de eindredacteur D. Kooie het volgende:

Ds. H.C. Van der Ent 25 jaar predikant.

Wanneer predikanten jubileren zijn zij veelal met twee heuglijke feiten te feliciteren, te weten met hun ambtsjubileum en met hun huwelijksfeest. Dat is ook zo bij de pastor van

Katwijk aan Zee. Op 15 oktober a.s. zal het 25 jaar geleden zijn dat ds en mevr. Van der Ent in het huwelijk traden en vrijdag 21 oktober is de dag waarop ds Van der Ent 25 jaar geleden te Werkendam in het ambt van dienaar des Woords werd bevestigd.

Wij bieden ds. en mevr. Van der Ent en hun kinderen met beide herinneringsdagen onze hartelijke gelukwensen aan. Voor de toekomst wensen wij hen toe dat de Heere hen in elk opzicht blijvend zijn zegen zal willen schenken, zowel ambtelijk als persoonlijk. Als alles mag gaan zoals ds. Van der Ent het zich voorstelt zal hij zijn jubileum in Katwijk vieren als afsluiting van zijn ambtsperiode aldaar. Enige geleden heeft de jubilaris een beroep de gemeente van Dordrecht-Centrum aangenomen. Straks zal hij dus ook onze classis verlaten. Ds. Van der Ent heeft daarin een grote plaats gehad en wel in tweeërlei opzicht. Allereerst vanwege zijn rijzige gestalte, waardoor zijn aanwezigheid op elke classisvergadering nimmer onopgemerkt is gebleven. Maar ook vanwege zijn inbreng, die altijd een geheel eigen karakter had. Over de plaats die hij met betrekking tot zaken van kerk, geloof en leven inneemt, liet ds. Van der Ent nooit onduidelijkheid bestaan. Die onduidelijkheid was er ook niet wanneer hij zijn mening gaf over de standpunten die anderen meenden te moeten innemen. In die discussies wist men altijd precies waar men met de Katwijkse pastor aan toe was, eenvoudig omdat hij het voor een leefregel houdt de dingen 'onverpakt' te zeggen. Een mening of een standpuntbepaling behoeven bij hem geen verpakking en zeker geen lintje met een strikje ter bevordering van de 'verkoopbaarheid'. Wie hem kent weet echter dat achter deze onverbloemde opstelling een hart steekt waarin oprechte liefde en toewijding voor de zaak van Christus' Kerk wonen. Met die instelling zal het ds. Van der Ent onder Gods zegen zeker mogelijk zijn in zijn toekomstige gemeente Dordrecht-Centrum restaurerend en verder uitbouwend bezig te zijn. Geve de Heere dat ook zijn gezondheid, waarover enkele weken wat zorg bestond, hem daartoe in staat zal stellen.

Zo schreef de eindredacteur van genoemd

kerkblad.

We hopen van harte, dat Ds. Van der Ent nog vele jaren de kerken zal mogen dienen en dat de Heere zijn arbeid rijkelijk moge zegenen. En natuurlijk hopen we ook, dat hij nog vele jaren de jeugdrubriek in ons blad mag verzorgen tot zegen van velen, oud en jong.

B.

Voor de jeugd.

Beste vrienden.

De brief aan Filomon 10

„Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus”

Fil.:3

Het is al weer enige tijd geleden dat jullie iets van mijn hand onder jullie aandacht kregen. Ziekte en achter ons liggende gedenkdagen zijn daarvan de oorzaak.

Toen we het laatste artikel klaar maakten, waarvan een gedeelte al vóór de ziekte was getikt, waren we nog meer ziek dan gezond. We zijn nu nog niet helemaal op peil, maar de gezondheidstoestand is toch wel van zodanige aard dat we weer wat arbeid kunnen verrichten. We hebben al weer verschillende zondagen mogen preken. Al waren dit voor het lichaam nog wel vermoeiende dagen, voor de geest waren het verkwikkende dagen. Door alles heen komen we er achter, dat we het goed te pakken hebben gehad. En dan heb je echt de tijd nodig om er weer wat boven op te komen. Ik heb in de voorbij gegane dagen wel eens gezegd: Je hebt als dominee niet eens tijd om beter te worden. Want zodra je je neus buiten de deur steekt, komt het volle ambtelijke leven met alles wat daarmee samenhangt, volledig op je af. Doch dit alles terzake. We hopen en bidden dat het herstel volkomen zal mogen worden en dat we de arbeid weer voor 100 procent zullen mogen verrichten.

Misschien vragen jullie wel: En dominee, is er van het ziekbed nog wat overgeschoten? Ja, dat is een pastorale vraag, die dominees gewend zijn aan een ander te stellen, wanneer ze in soortgelijke omstandigheden zich bevinden, als waar wij in hebben verkeerd. En deze vraag is terecht. Ik hoop dat jullie allemaal dominees hebben die deze vraag nog stellen. Want ik heb wel eens het idee, dat zulke vragen niet meer aan de orde komen. Men gaat er bij voorbaat maar van uit dat het wel in orde is. Doch een dergelijke veronderstelling zou wel eens bedrieglijk kunnen zijn voor de eeuwigheid. Als dan de dominee in gebreke blijft om een dergelijke vraag jullie te stellen, stel hem dan maar aan jezelf. Want ze is belangrijk genoeg. Het gaat immers om het eeuwig welzijn van je onsterfelijke ziel.

En hoe is het nu met u? Zo ligt de vraag er nog. Hoewel het doorgaans niet onze bedoeling is om over ons zelf te schrijven, zo willen we dat nu toch wel met een enkel woord doen. Daar zijn op het ziekbed geen bijzondere dingen gebeurd en toch ook weer wel. Hoe zit dat dan?

Menigmaal denkt men dat als men op een ziekbed terecht komt, dat men dan met alderhande teksten en versjes overladen wordt. Ik wil niet zeggen dat de Heere ziekbedden niet gebruiken kan om Zijn kinderen op een bijzondere wijze te vertroosten. Door genade is dat ons meer dan eens te beurt gevallen. Doch dat is niet altijd regel. En daar heeft de Heere ook Zijn wijze bedoelingen mee. Hij komt het in zorgelijke dagen de Zijnen wel eens te onthouden, opdat men het niet van het ziekbed verwachten zou. M.a.w.: Ik ben ziek, ik verkeer in bijzondere omstandigheden en nu zal de Heere op een bijzondere wijze wel overkomen. Niet dat er geen teksten en versjes door ons hoofd gegaan zijn. O zeker, zeer velen zelfs, doch als er geen kracht bij is, als het door de Heilige Geest niet wordt toegepast, dan gaat er van alles, wat er door het hoofd gaat, uit het Woord van God, geen kracht uit. En zo was het nu: Veel voorko-

mende waarheden, doch geen toegepaste waarheden, om dan van al het andere nog maar te zwijgen, wat er aan ijdelheden hoofd en hart kan vervullen, ook als je op een ziekbed ligt. Ik hoop dat jullie dit alles zult begrijpen. Een dominee is ook maar een mens, met, als hij genade bezitten mag, daarnaast toch ook altijd nog een vleselijk bestaan. En daarvan zegt Paulus; dat het bedenken vijandschap is tegen God.

Geen bijzondere dingen dus, waar we de boer mee op kunnen gaan.

En toch ook weer wel. De Heere spreekt niet altijd door woorden. Hij doet dit ook door daden. Komt wilt op des Heeren daden merken enz. Wat zijn dan die daden?

We werden voor opstand bewaard. Dat is al een grote zegen. Want hoe kan juist in dagen van tegenspoed de opstand zich laten gelden. Een wonder daarom als het bestaan er onder gehouden wordt. De bestrijders waren er wel, doch die werden op een afstand gehouden. We hebben door ongeloof niet getwijfeld dat de Heere het in alle omstandigheden niet wél zou maken. En Hij heeft het wél gemaakt. Want we mochten in zoverre weer herstellen dat we de preekstoel weer mochten beklimmen. We hebben ook tijdens ons ziek zijn iets van de gemeenschap der heiligen verstaan. Want er was ontzaggelijk veel meeleven. Gebeden hebben ons omringd. En is dat niet groot als in deze tijd van verscheurdheid en verachting van elkander, er toch ook nog een zekere gemeenschapsoefening mag zijn met elkander.

We hebben ook onze gedenkdagen mogen vieren. 25 jaren getrouwd te zijn en 25 jaren in het ambt te mogen staan. Wat een weldaad is ook dat. We hebben in een gedachtenispreek daar enigszins uiting aan mogen geven. We waren nergens zo bang van als van onszelf, omdat een mens, en niet het minst een dominee, zulk een zelfbedoelend bestaan heeft. Doch de Heere hield ons er uit en we mochten met Paulus getuigen: „Doch door de genade Gods, ben ik dat ik ben.” Het was een zielsverkwikkende ure, een ogenblik verwaardigd te worden, om alleen de Heere de eer te geven, voor zoveel bemoeienissen, persoonlijk, huiselijk en ambtelijk aan ons bewezen.

Als je als dominee op je ziekbed ligt, dan ga je ook anderen beter begrijpen die op het ziekbed liggen. Ik denk aan zovelen, die het veel zwaarder hebben, dan ik het tot nu toe ooit gehad heb. Vrienden die een groot gedeelte van hun leven op het bed moeten doorbrengen. Soms hun gehele leven. Met veel pijn, een ongelukkig lichaam, een benauwde geest of een gestoorde geest. Er is zoveel ellende, te veel om op te noemen. En een ieder moet zijn eigen pak dragen. Doch als je er zelf iets van gevoelt, dan leer je er ook iets van verstaan, wat het zeggen wil: Draagt elkanders lasten, en vervult also de wet van Christus. Ja, dat moet ieder keer maar weer geleerd worden. En als het op de praktijk aankomt, wat is er dan weinig ware beoefening van al deze dingen. We moeten het tot onze schaamte belijden.

Tijdens de receptie, ter gelegenheid van onze gedenkdagen, en ook daarvoor en daarna, hebben wij ontzaggelijk veel belangstelling gehad. Dat heeft ons ook goed gedaan. De gedenkdagen zijn tot een „feest” gemaakt. We willen daarom naast de Heere, alle vrienden en vriendinnen hartelijk bedanken, voor alle: meeleven in droeve, maar ook in blijde dagen. Je merkt dan door alles heen, dat de arbeid nog niet geheel ijdel is, al kan de vrees daaromtrent wel eens aanwezig zijn. De Heere wil er echter Zijn zegen nog aan verbinden. Dit onopgemerkt te laten, zou ondankbaarheid zijn jegens Hem. Die aan mij „arme misdadiger” zoveel weldaden heeft geschonken. Daarom van alles, alleen Hem de eer.

We schreven boven dit stukje weer de zegenbede van Paulus aan Filemon en de zijnen. In vorige artikelen hebben we van de inhoud iets zoeken te verstaan. Die bede is natuurlijk niet uitgeput. Filemon en de zijnen, dat willen we nog opmerken, waren mensen die de genade Gods en de vrede deelachtig waren. En waarom moet hen dit dan toch nog weer worden toegebeden? Als je het hebt, dan heb

je het toch. Dan behoef je het toch niet meer te krijgen?

Kijk, dat is het nu. Als je door genade, genade en vrede deelachtig moogt zijn, dan heb je toch ieder keer weer genade nodig, waardoor de vrede tussen God en je ziel bestendig wordt. Dat leren juist diegenen, die genade en vrede van God en de Heere Jezus Christus hebben ontvangen. Want de verhouding wordt van hun kant ieder keer weer verstoord. En dat wordt nu van des Heeren kant ieder keer weer hersteld. Daaruit wordt verstaan dat Hij een God is, Die trouwe houdt en eeuwig leeft, en nooit laat varen de werken Zijner handen. Daarom is het ontvangen van de zegen iedere keer weer een wonder van Gods grote genade. En werd dit nu eens meer beleefd. Dit kan alleen door het geloof. Heere geef ons geloof. Heere vermeerder ons geloof. Bidden jullie dat ook wel eens? Maar veel doen. De Heere wil er van de huize Jacobs om gebeden zijn.

Voor ditmaal weer genoeg. Jullie aller vriend
Ds. H.C. v.d. Ent

BOEKBESPREKING

HET LEVEN EN STERVEN VAN MIENTJE VRIJDAG
door B. Roest, Boekhandel P. Stuit - Rijssen, Sparrenlaan 17.

Mientje is geboren en gestorven in Rijssen. Ze werd geboren in 1884 en stierf in 1943 en was dus 59 jaar oud. Ze heeft een moeilijk leven gehad, is slechts kort gehuwd geweest. Haar man, die evenals zij de Heere vreesde, stierf vóór de geboorte van hun enig kind. In geestelijk opzicht was zij rijk beweladigd. Ook haar moeder en grootmoeder vreesden de Heere.

In een inleidend woord van 12 blz. verhaalt de heer Roest een en ander uit haar leven. Hij heeft haar heel goed gekend. Op aandrang van vrienden gaf hij enige brieven van Mientje in het licht en zorgde hij voor een inleiding over haar leven. Dat was in 1947. Toen werd dit boekje voor het eerst uitgegeven, eerder was niet mogelijk in verband met de oorlog en de gevolgen daarvan. We hebben nu een herdruk van dit werkje gekregen, wel een bewijs, dat de gedachtenis van Mientje nog voortleeft. Eh dat is te begrijpen, wanneer we de inleiding van de Heer Roest en de brieven lezen. De eerste brieven zijn in hoofdzaak gericht aan de godzalige echtgenote van de heer Roest. Deze is jong gestorven. De latere brieven zijn gericht aan de heer Roest zelf, die inmiddels ook al de rust is ingegaan die er overblijft voor Gods volk.

We behoeven dit boekje niet aan te bevelen, het beveelt zichzelf aan.
Het werkje kost f 8,75.

B.

PLAATST UW FAMILIEBERICHTEN IN „BEWAAR HET PAND”

Te koop gevraagd
Wie kan mij helpen aan de
CATECH. PREKEN VAN DS. R. KOK ?

Gaarne bericht aan Administratie van
„Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74
Alphen aan den Rijn.

Het Bestuur van de kerkelijke stichting te Strijensas deelt u mede, dat de Heere van Zijn zijde heeft weggenomen de heer

ABRAHAM NOUWEN

In de ouderdom van 75 jaar.

Gedurende ruim 25 jaar was hij koster van onze kerkelijke stichting.

Moge de Heere Zelf de achtergebleven weduwe en haar kinderen troosten.

Het Bestuur :
A. Hitzert
C. Huisman
A. Jonas
J. Smits

STRIJENSAS, 27 oktober 1977

DANKBETUIGING

Gezien de overweldigende belangstelling zowel vóór, tijdens als na de herdenking van ons 25-jarig huwelijks- en ambtsjubileum, is het ons onmogelijk allen persoonlijk te bedanken.

Daarom willen we allen, die door middel van een schriftelijke-, telefonische- of persoonlijke felicitatie, alsook voor alle andere bewijzen van hartelijk meeleven, onze welgemeende dank betuigen.

Ds. en Mevr. v. d. Ent en
hun kinderen

Katwijk aan Zee.

HOTEL

OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en

muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

TERUG NAAR DE NATUUR

De natuurgeneeswijze neemt een steeds grotere plaats in en geen wonder wanneer U de fantastische resultaten verneemt van hen die één van de meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a. maag, maagzweer, niersteen reumatiek, gewrichtsreuma, schildklier, slapeloosheid, suiker, spataderen, vermagering, zenuwen, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand

à f 12,50

(verzendskosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

Drogisterij SIKKING

Barneveldstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190600

Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken

Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veerendaal - Tel. 08385 -
13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veerendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

Voor al Uw

★ **BOEKEN**
★ **BIJBELS** en
★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

BIBEL